

SABADELL FEDERAL

Setmanari porta-veu del Partit Federal

Redacció i Administració: Jardí, 7 i 9

Els originals no's tornen.

Dels articles ne son responsables els seus respectius autors.

SUBSCRIPCIÓ MENSUAL . . . 50 CÉNTS.

NOMBRE SOLT . . . 10 »

Todavía vivimos

A propósito de la tarea emprendida por Dionisio Pérez con objeto de organizar el regionalismo en Andalucía, hemos tenido ocasión de leer un bien escrito artículo del distinguido publicista Fabián Vidal a quien, a fuer de imparciales, no podemos negar excelentes dotes literarias, aunque preciso es reconocer que no siempre es muy conocedor de las materias que trata su bien templada pluma.

Solo un punto señalado en el referido artículo es el que particular, directa y especialmente nos atañe a nosotros los federales. El articulista, al pasar como sobre ascuas por este asunto, ha denotado, cuando menos, un perfecto desconocimiento, no solo de la organización de nuestro partido, si que también del espíritu y letra del manifiesto firmado por Pi y Margall en 22 de Junio de 1894 y adoptado como a programa del partido por todos los federales españoles.

También Vidal, como tantos otros, se hace eco de la gran tontería padecida por los propagandistas del unitarismo, quienes sentenciosamente afirman que el partido republicano federal español ha muerto con Pi. Dice Fabián Vidal que ya no es sino un recuerdo.

Ya podría ser esto, ya, si nuestro partido hubiese sido creado (como algunos otros) para servir de escabel a caciques desaprensivos; si hubiese nacido al calor de las pequeñas y apasionadas luchas por la conquista de algunas actas o de determinadas concesiones a intereses particulares; pero el ideal federativo, como fuerza oculta e inmutable, impulsa a la sociedad a la consecución de sus aspiraciones por los medios que las leyes naturales le señalan.

Circunscribiendo el problema a España, bien luego se echa de ver que la geografía y la historia conspiran de consuno para la implantación de la autonomía en todas sus gradaciones; demasiado vemos la labor antipatriótica, antisocial y antihumana del sistema unitario y centralizador, de ahí que la simiente arrojada por Pi y Margall y demás apóstoles del federalismo haya de fructificar a su tiempo a pesar de haber desaparecido del mundo de los vivos tan eximios sembradores.

Nada nos inquieta que organismos políticos de la derecha acepten y hagan suyos

pocos o muchos puntos esparcidos por el articulado de nuestro programa. *Cuantos más seamos más reiremos.* Y el día que por ley fatal del progreso, sea sustituido el régimen monárquico por el republicano, he aquí que poca discusión se necesitará para implantar el sistema federativo.

Precisamente la mayoría de todas esas masas que integran los partidos regionalistas (a quienes odiamos cordialmente) convergen con nosotros en un punto esencial: el desamor a la monarquía. Y aunque para ellos sea cosa secundaria eso del régimen, preciso es convenir que habrían de ver con más que simpatías el establecimiento de la república federal como único baluarte desde donde defenderse contra toda clase de tiranía.

Murió Pi, pero quedó su programa. Ya no vemos al Maestro, pero recordamos y procuramos seguir sus enseñanzas. Es verdad que ya no figura al frente de la organización del partido aquella gran figura, pero menguada confianza tenemos en su obra si creemos que ésta había de ser mortal como su cuerpo.

Murieron Cánovas y Sagasta y les sobreviven los partidos que acaudillaron. ¿Porque fueron formados para sostén de la monarquía? El nuestro para la implantación de la república. Murieron Bakounine, Elíseo Reclús y León Tolstoy y continúan habiendo anarquistas. Porque cada día hay más individuos que sueñan con el establecimiento de una sociedad igualitaria. A Angiolillo sucedió Bresci, a éste Mateo Morral. Es que siempre hay quien cree que existen tiranos y se imponen el deber de eliminarlos.

Y nosotros también creemos y aún aseguramos que cada día es más urgente la revolución en España y aunque desgraciadamente murió Pi, los federales estamos convencidos de que podemos dar señales de vida cuando nos llegue la hora.

Ya estamos hartos de tanta oración fúnebre sobre nuestro partido; pueden colgar sus hábitos esos rezadores y enfocar sus cánticos hacia ese moribundo que sólo vive por nuestra criminal indecisión en rematarle.

Vuélvanse hacia otra parte y entonen con su más potente voz un solemne *De profundis*.

F. MOLINER SALCEDO.

El Nacionalisme català

L'eco regional

Ara que es mou tot a l'impuls del moviment nacionalista català, ara que en lloc de minvar creix i s'extén, és quan totes les regions que integren la Espanya migrada fan sentir la seva veu i exposen les seves aspiracions.

"España", la hospitalaria revista madrilenya, ha ofert espontània i generosa les seves columnes als que sadollats d'un ideal sà, els incita a descriure el desig de propagar-lo. Així, dedicà un nombre per complert per a que hi col·laboressin tots els escriptors catalans que sentissin l'ideal nacionalista, per a que exposessin clarament la seva opinió davant el moviment.

I d'altres també, d'altres regions, han aprofitat la ocasió aquesta per a fer saber també que vivia en ells l'ànima de redimir-se i d'emancipar-se de la tutela del poder central. I també, com el regionalisme de la "Lliga", té el seu un regust reaccionari. I és per això que no es fa gaire simpàtic.

En Dionís Pérez, ha parlat de Andalucía. El conegut periodista, l'excelent escriptor, ha exposat les vexacions que pel poder central sofria la seva regió; l'esclavatge de la voluntat dels ciutadans a les conveniències del cacic; ha descrit la trágica miseria de les llars andaluses, les privacions dels obrers del camp, la crisi de treball en les ciutats. Per això, perquè estan obligats a aguantar pacientment totes les marraneries del cacic que regna en cada districte, sotsmesos a un règim forçós de sumissió vergonyosa, obligats a besar els peus del cacic per la més mínima necessitat experimentada que demana solució, sufrint sota les seves grapes la explotació més ínica que sofreixen els homes dels més atrassats pobles, dels més desgovernats Estats, apartats del foc esplendorós de la estroncada civilització europea.

I el ciutadà andalusí que vol viure deslligat de tota concomitancia política amb el cacic, que única i exclusivament es cuida del seu benestar, important-li poc les conveniències del senyor, més aviat mirant de sostreure's de les seves grapes, mantinent-se distanciat prudentment per no haver mai d'anar a raure a les seves mans, per estar comodament aposentat i viure tranquilament, alimentant-se del propi ideal, prompte se li és acabada la felicitat, perquè escrutinyant per tot arreu ha vist sorpres, el cacic, una ovella esgarriada del seu remat, que no vol ésser ovella per no haver-se d'humiliar, i ja procura éll per tots els mitjans de destruir aquell niu que desconeixia les calamitats mundanes. I prompte aquell obrer es veu acosat per tots indrets, prompte si vol menjar éll i donar-ne als fills ha d'acceptar el jou i les imposicions del cacic.

Els arcaldes son de reial ordre, com aquí, el diputat no l'elegeix el poble, el fan a Madrid, i el cacic es cuida de que l'acceptin els ciutadans. I aquestes autoritats de fóra, desconexores de lo que deu menester el país, no es cuiden pas de que la regió prosperi, de que millori l'afrosa situació dels infelissos pagesos que han de contemplar dolorosament grans extensions de terra sense cultiu, perteneixedora a algún senyor feudal que, sobrant-

li les rentes li importa poc que els altres no mengin. I ells que no més amb un trosset ne tindrien prou per subvenir les seves necessitats, no poden posseir-lo per falta de mitjans, perquè aquell senyor, cas de que algú s'atreveixi a proposar-li que li cedeixi algú d'aquells troços incultivats, ha de ajupir-se a totes les condicions que el senyor li imposi, per més humiliants que siguin.

I per deslliurar-se del poder central, encarnat amb els cacics, per a que l'obrer de ciutat i el treballador del camp puguin viure còmodament, per a que tantes terres sense cultiu puguin ésser reivindicades propietat per el pagés qui les cultivi, qui avui ha de morir de fam. Per tot això ells se senten regionalistes; per a ensenyar al ciutadà a avorir el cacic, a que desprecii tot polític que visqui del cacic, per a que tingui el ciutadà andalús consciència propia.

Més li surt al pas i li intercepta el camí en Fabián Vidal, en un article publicat també a "Espana", i li diu planament que el regionalisme andalús no es més que una ficció, que el pensament den Dionís Pérez de fer en la tardor una campanya de propaganda, no passarà d'una magnífica i bona intenció, que la redempció d'Andalusia és totalment impossible tal com està actualment el país. I a continuació li senyala tots els obstacles que s'oposaran a que surti endavant amb el seu intent.

Li presenta l'ànima popular tan abatuda, l'abjecció en que viu el poble, en fi, que de la faisó en que està organitzat el poder caciquil, li serà impossible destruir-lo, i aquest li apagarà la veu contrarrestant la seva campanya. Després, que Andalusia no més produeix que toreros, polítics i artistes flamencs, quins viuen perfectament amb l'actual sistema de govern, oposant-se tenaçment a res que pugui canviar la situació i essent, ademés, una infima minoria la capacitada per a comprendre la honrada intenció den Dionís Pérez, i trovant-se aquesta les més de les vegades lligada i compromesa amb algú senyor polític dels corrents, qui li procura un mitjà decent per guanyar-se la vida i es troven impossibilitats, contra la seva voluntat, de donar el seu apoi a qui voldrien. I, ademés, segurament que els que se li ajuntaran seran alguns disgustats que guarden algun rencor a algú dels cacics predominants, elements impurs, que a la més petita proposició d'algú enemic el deixarien. No podria, doncs, refiar-se d'aquests. Així que quasi bé es trovaria sol i bonica propaganda faria solet. Fracassaria sorollosament.

I per si acas l'intent den Dionís Pérez és tornar a pescar un altra acta de diputat, l'hi senyala altres mitjans per obtenir-la, no tenint necessitat d'inventar un nacionalisme semblant amb el català.

Andalusia és terra de xistosos i allí on un advocat honrat s'escarrassa per triomfar defensant legalment un litigi, surt un propietari tranquil que escampant diners desfà tota l'obra de l'advocat que afanyós treballà per la victòria de la raó. I diu bé, en Fabián Vidal, de deixar a l'Andalusia amb els seus toreros, els seus usurers, els seus senyorets i els seus frares, esperant una ocasió propícia per a que des de dalt puguin imposar-se-li regeneradores lleis per poguer lliurar al país de la misèria actual.

* *

Com pot veure's aquesta Espanya està irremissiblement perduda, enfonçada en el fang, corrompuda i desamparada. I Catalunya, la única regió conscient dels seus actes, la més florent de totes, la que amb la seva activitat i energia s'ha fet una personalitat pròpia i representativa, no pot mai deixar que uns quants polítics sense consciència la confonguin amb les altres, dominades vergonyosament per un qualsevol abominable cacic. Està ben justificada la seva actitud, tenint el dret les que sentin els seus ideals d'acompanyar-la en la seva obra de descentralització.

I en aquest país, on convindrien en cada periòdic dos Samblancats, uns quants escriptors virils que diàriament assombressin als governants amb ressonants articles descobridors de la afrosa reali-

tat, que exposessin clarament el mitjà per quin pogués lliurar-se al poble de l'actual opressió; només expliquen ses opinions, en extrem perniciosos, escriptors com l'Azorín, l'Emili Sanchez Pastor y Salaverries, presumits, mitjanies, que intenten conduir pel camí que segueixen ells al país, quina cultura deixa molt que desitjar per a que puguin comprendre lo que deu salvar-lo.

I, ai de nosaltres! si esperan confiats es rebel·lin, o bé intentessin conduir-los pel nostre camí, que endebades esperariem llargament es deslliguessin dels vicis que els encadenen. Quan uns ciutadans no tenen consciència dels seus actes, són inútils tots els treballs que s'emplenen per a que tinguin criteri propi; solament se pot obligar-los a acceptar l'imposició emanada del fort, recte i justicier. Dominats per la seva inèrcia caurien al fons de l'abim per no aixecar-nos més. Tornaria el feudalisme i el poder autòcrata que sofria el poble francès abans de la revolució. I aquells revolucionaris que es digueren Marat, Robespierre, Desmoulins i Chaumette, si ressucitessin i vinguessin aquí en ple segle XX a intentar manumitint-se, s'assombrarien confosos del nostre castrament. I ans que arribar a aquest punt és preferible continuar pel camí emprés fins assolir la meta. Oberts estan els braços per a rebre als que sentin les nostres aspiracions i vulguin apoiar-nos.

Son necessaris esperits més rebelds que aquells; homes intensificats dintre les masses proletàries, quins emplen incessantment tots els seus esforços per poguer fer entreveure la realitat en mig de la obscuritat que ensombreix tota marxa que tendeixi a iniciar un canvi radical en l'actual estat de coses.

Ha estat una forta sacudida pels tirans espanyols l'esclat nacionalista de Catalunya, i si avui els porta-estandarts d'aquest moviment són els plutòcrates catalans, hem de mirar que demà puguin arrebatals-hi les esquerres catalanes organitzades lo que ells s'han apropiat, aquests ideals que ens perteneixen a nosaltres, i poguem, amb una campanya més intensa, aixecar l'aletargat esperit espanyol.

I serà allavors quan podrà implantar-se la República federal, quina resoldrà perfectament totes aquestes desigualtats i solucionarà totes les diferències, otorgant a totes les regions que formen la Espanya una autonomia, per quina pugui governar-se sempre sota la égida del Consell Federal de l'Estat espanyol.

R. J.

ANANT PEL MÓN

RUMANIA I GRECIA

Durant aquests últims dies una curiositat emocionant s'ha produït entorn d'aquestes dugues nacionalitats que intervenen ja en el tràgic drama que's desenvolupa en el teatre de la guerra.

Rumania, després de llargues indecisions producte, a ben segur, de la seva política interior, ha declarat la guerra a Austria. Aquest fet representa pels Imperis Centrals un cop mortal, ja que a la vegada que obra un nou front de batalla, permetrà que l'os rus extengui un dels seus formidables tentacles cap al territori rumà i ataquí a Bulgària. Deixem, però, la part tècnica de les operacions que d'aquest fet se'n puguin derivar i examinem com els pobles forts i conscients posen el seu pés en la balança de les nacions aliades. Rumania, la antiga Moldàvia i Valàquia, ha passat també com tots els pobles, la seva llarguíssima època de lluites i de insurreccions, de passar el seu antic principat a mans dels rusos, dels

turcs i dels austriacs, així com també part de les seves regions a integrar governs estranys. Però vingué l'any 1848 i la passió per les idees nacionalistes també passà pels patriotes rumans i des d'allavors fins als nostres dies la nacionalitat rumana ha sigut un fet palpable, que s'ha anat fent forta i culta, amb un renaixement intel·lectual vigorós, al que hi contribuï poderosament la esposa del príncep Carles de Hohenzollern, la Isabel de Wied, aquella «Carme Sylva» tan coneguda.

Per això no es d'extranyar el pas donat per Rumania. Austria és el seu enemic hereditari i a la vegada és el que ajuda a Bulgària, l'enemic més gran que té Rumania, i per això tot anant contra la boja aventura dels búlgars, que ells intentaràn fer fracassar, aniran també per anexionar-se del territori poblat la major part pels rumans: la Transilvania, la Bucovina i part del Bonato (regió del sud de Hungría). Aquesta declaració de guerra no sols representa la sentència de Maximilià Harden que digué que Rumania se decantaria pel més fort quan sigués la seva hora, sinó que és una altra guerra llibertadora el batallar per reintegrar al seu territori un altre territori que li perteneix. Vet-aquí com l'esperit de llibertat i d'independència dels rumans, ha fet decidir al seu rei Ferrán I, un Hohenzollern, alemany per naixement i de sang com sa esposa, a lluitar contra els aliats d'Alemanya, posant en evidència que en contra les voluntats dels pobles, els seus reis se'ls hi fa impossible oposar-hi llurs destins reials.

L'altre fet és a Grecia. Aquest poble també, ardidament, va caminant cap a la causa de les nacions aliades. Per damunt de la política equívoca del rei amb tendències germanòfiles i part del seu element militar, el poble exterioritza la seva més viva simpatia per la causa dels aliats en manifestacions i mitings i reb amb entusiasme les noves de que l'exèrcit búlgar és aturat a Seres per les forces que comana el coronel Cristó Doulas. El cercle es va estrenyent, ja no és una minoria qui vol la guerra per conservar el seu territori nacional, és tot el poble conscient dels seus drets qui ho demana a grans crits. Es Venizelos qui diu que el rei ha de deixar les seves admiracions per Alemanya per ser contràries als interessos del poble. Tot això fa preveure que'ls grecs no tardaran entrar també a la guerra posant-se al costat de les nacions qui lluiten pel Dret i la Justícia i en contra el seu enemic formidable la Bulgària.

Els Balkans tornen a ésser el lloc on se concentren les mirades dels espectadors. I un d'aquests se preguntava l'altre dia: ¿Allà on principià la guerra, no és possible que s'hi acabi?

TROTTER.

Eus-aquí dues forces pacífiques: el dret i la bona criança.

—Certs llibres semblen escrits no perquè la gent hi aprengui, sinó perquè sàpiguen que l'autor havia après alguna cosa.—GOETHE.

Salutació

Un nou diari republicà ve a la palestra. Sigui benvingut. El nou diari quina primera aparició estava senyalada per al dia 1.er de setembre serà un nostre germà gran en el qual tenim posades no poques esperances per a fer feina profitosa. I diem germà gran atenent la magnitud que pendrà i tenint en compte la gent que'l farà viure, o sigui els qui avui com avui representen l'entranya viva del republicanisme i tenen la vista i l'enteniment oberts a les noves corrents socials i nacionalistes.

Aquest nou germà portarà per nom *La Lucha*. En el seu títol se nota ja un afany de fer quelcom i un entusiasme difícil de trobar-se en aquestes mixtificacions de diaris que dient-se republicans venen entreteint-se en ventilar plets de marmanyera o venen amparant-se sota la seva capa arnada, per a fer de la seva comunió de sala i arcova un niu prou còmode i dissimulat per a satisfer les seves rancúnies o llençar l'asquerositat de les seves concupiscències allà on pot medrar la seva conveniència o el seu negociet.

El Bloc Autonomista Republicà és qui ara vol fer patent la seva honrada actuació, publicant aquest nou diari que ara ve a la llum. Si no fos prou garantia encara, el brillant historial polític dels homes que integren aquesta comunió republicana, cal només dir que enfront de la direcció del nou orgue republicà hi ha el nom d'aquest home que ha tingut de surar en el món polític a costa de sacrificis i de lluita: en Marcel·lí Domingo.

Ell és qui es posa al davant i invita a lluitar: ningú millor que ell per a fer aquesta invitació.

Ell és qui planteja davant les Corts espanyoles el magne problema de la ensenyança i posà de manifest de una manera contundent el llastimós estat d'abandó en que es trova. Ell és qui un dia parlava romànticament d'aquell republicanisme dels districtes forans i el senyalava com a únic cas de honradesa política en mig d'aquest mar revolt, tot ell fet un toll infecte. Ell és qui honradament demanava una mica de clemència als qui atacaven a n'en Canalejas quan un dia semblava mentir les seves promeses i vacil·lava en la resolució de reformes importants, suplicant-los bellament la caritat de deixar-lo en pau en els dolorosos moments en que aquell home públic veia arrebaçada dels seus braços una filla estimada. Ell és també qui ha desterrat el caciquisme del districte de Tortosa on hi estava arrelat d'una manera fatal, i és ell qui desvetllà i feu insurgents als pobres cavers qui venien suportant tràgicament la malvestat de hisendats i usufructuaris.

I la seva labor no és aquesta solament: sinó que ell, delicat educador de intel·ligències, ha vingut exercint el seu apostolat fent créixer una bunió de plançons que son una hermosa realitat en el dia d'avui i una bella promesa per al dia de demà: i així és com ha anat predicant la reforma i reformant a un mateix temps.

Quí és que es preocupa de les coses nacionals, que no admiri aquesta immensa tasca que s'ha imposada i que ve complint tant a meravella com aquesta revissió de la desgraciada aventura que venim sostenint al Marroc i que amb dades tant estupendes i irrefutables ha demostrat que representa l'impediment que priva de desenrotllar-se aquesta desgraciada nació?

Aquesta és la feina que ha vingut fent fins avui el que des d'ara és el director del nou diari republicà. No serà pas per falta de mèrits que li vindrà gran la direcció del mateix; així, doncs, no li regategem tots els qui ens diguem republicans, el nostre apoi i contribuïrem eficaçment a la restauració de la nostra patria i a l'adveniment de la República.

La instrucció és el progrés dels pobles

No sempre, mirant a l'extranger, hem de apartar els ulls horroritzats per una guerra afrosa que malvesta pobles, extermina races i sembla arreu el dolor, la rabia i l'esperit de venjança. També de tan en tan ens vé de l'extranger un raig de llum corprenedor que'ns atrau: tal és l'espectacle que ens ofereix una novella nació: la República Cubana.

Es ben inútil explicar com va deixar-la el domini colonial d'Espanya. La definitiva expulsió és el detall més eloqüent i la conducta de la nostra burocràcia és la major vergonya per a els nostres governs. La reconstitució de les institucions republicanes triomfants quant els Estats Units li varen concedir la total independència ofereix un gest cultural: no va ésser pas, el primer president un general victoriós entre els molts de l'exèrcit llibertador, sinó un mestre d'escola: l'il·lustre Estrada Palma.

A l'esclatar el crit del Baire (24 de febrer de 1895) hi havia 904 mestres i 36.036 alumnes. Al començar el curs de 1915 hi havien 4.999 mestres i 289.692 alumnes, o sigui un augment, respectivament, de 4.095 mestres i 253.386 alumnes.

L'atenció i sosteniment de la instrucció primària correspon constitucionalment, com funció privativa, als ajuntaments, però en virtut d'altre precepte de la Constitució corre a càrrec de l'Estat, doncs regeix el criteri de nacionalitzar tot lo relatiu a la ensenyança.

Aixís d'un pressupost general de la nació de 201.314,525 pessetes, corresponen al ram d'Instrucció pública 25.982,100 ptes. Per lloguer de cases-escoles, paga l'Estat 2.077,790 pessetes i reparteix als alumnes, entre llibres i material d'ensenyança, de 300.000 a 1.000,000 de pessetes.

El sou dels mestres respón a la naturalesa del lloc on se presta servei, al temps del desmeny i al grau de competència. El sou mínim a l'ingrés en la escola rural és de 45 dollars mensual i el màxim, en la escola urbana de la capital, 115 dollars al mes.

Els estudis del magisteri es fan en Escoles Normals i en la escola d'alts estudis, at-

cripta a la Universitat de l'Habana. El nomenament de mestres ofereix garanties de immobilitat, lliurer de tota influència política. S'inicia el curs que identifica la consciència popular amb les idees d'amor a la patria i d'amor a l'estudi.

La escola és laica, gratuïta i obligatòria i més que a instruir, tendeix a educar. Es desenrotllen les forces físiques, morals i intel·lectuals de l'alumne i es dona aplicació pràctica a l'estudi, per la ensenyança de la agricultura en la escola rural, la economia domèstica en les de noies i els treballs manuals en totes.

Es fa la ensenyança intuitiva, abandonant la verbalista o de la memòria, establint-se els jardins d'infància, seguint el mètode froebelià.

Completen la escola primària, les nocturnes per a adults, les conferències populars, les escoles en les presons, les aules especials per a anormals i retrassats, les colònies escolars de vacances i el menjú escolar, que solament a la ciutat de l'Habana ha repartit 30.000 menjús diaris als alumnes pobres de les escoles públiques.

Aquests dades revelen la grandiosa evolució de Cuba lliure i els consignem amb orgull i amb recança. Amb orgull, per lo bé que compleix aquella República el seu comés; amb recança, perquè comparat amb lo que passa aquí, ens fa enrogir la cara de vergonya el nostre raquitisme i pobresa en lo útil i el nostre malgastar en lo inútil i en lo superfluu.

La reunió del Partit

Dimarts passat es celebrà la anunciada reunió del Partit Republicà Federal.

Oberta la reunió, llegida l'acta de la anterior i aprovada, s'entrà seguidament al segon tema que es referia a examinar la conducta observada pel regidor Saret en el Municipi, estudiant les faltes que havia comés per a posar-hi un correctiu.

El president, Aligué, donà compte als reunits de les faltes comeses pel senyor Saret durant la seva actuació com a regidor, exposant assumptes de tothom ja coneguts.

El ciutadà Ninet presenta una proposició en la qual diu: que vista la gravetat de les faltes comeses pel regidor Saret, les desconsideracions tingudes als demés individus que formen la minoria republicana dins el Consistori, la feina equívoca feta per ell, s'imposa demanar-li la renúncia de l'acta i cas de que ell reusés entregar-la, expulsar-lo del partit.

Es promou una llarga discussió a l'entorn d'aquesta proposició, acabant a l'últim presentant el company Comas una proposició demanant l'expulsió del regidor Saret del Partit.

Discutit llargament, acceptant-se unànimament la proposició Ninet, referent a demanar-li l'acta, es passa a votació la segona proposició per veure si deu o no expulsar-se, resultant per majoria de vots acordada la expulsió.

Es passà al tercer tema per a senyalar una norma a seguir als regidors del Partit, acordant-se deixar-ho al albir dels dos Comitès de la Coalició Republicana junt amb els regidors, donant-se després compte al Partit amb una reunió general o un mitin.

No demanant ningú la paraula a les disposicions generals, s'aixecà la reunió.

Notes i Comentaris

La guerra s'extén

Per fi, com ja saben els nostres llegidors, Rumania ha declarat la guerra a Àustria. Els quins entenen amb l'art de matar homes, asseguruen que la Pau, la benhaurada Pau, ha de venir per la banda dels Balkans. Ja seria hora de que s'acabés aquesta guerra afrosa.

Per lo que toca a Alemanya ha donat una prova més de la seva manca de criteri diplomàtic. Ja feia temps que Rumania proveia d'aliments a Alemanya a canvi d'armaments i municions. Rumania, forsa generosa, ara diu que Alemanya es quedi amb els aliments que ella ja li retornarà les municions.

I que bon profit els hi fassin.

Noves

Organitzada i presidida pel nostre consoci i digne regidor de nostre Ajuntament, Isidre Alsina, el diumenge dia 3 de setembre aniran en excursió gran número de socis del "Nuevo Gremio de Agricultores de Sabadell" a visitar la Estació Etnològica de Vilafranca del Panadés, on el seu director senyor Mesrres els donarà varies explicacions sobre viticultura i viticultura i de pas, visitaran les renomnades "Bodegas Serra" i la casa "Figueras" tan coneguda entre els agricultors per sa especialitat en construir prempses de totes classes.

El punt de reunió i sortida sarà a la plaça de l'Angel a les 4'45 de la matinada.

—Davant el bon èxit que ve obtenint l'acreditat Anís Arlequin "Picarol" que fabrica les Destileries Xifré, aquesta casa s'ha vist obligada a implantar una sucursal a Granollers en la plaça del Ganado, 24.

—El primer acte de la campanya que volen fer els elements que desitgen agrupar les forces republicanes i autonomistes de Catalunya, consistirà en un miting que s'efectuarà el dia 8 de setembre a Lleida, organitzat per la Joventut Republicana d'aquella ciutat.

Sembla que s'hi han adherit el diputat a Corts senyor Domingo, els ex-alcaldes de Barcelona senyors Layret i Bastardas, la quasi totalitat dels diputats provincials republicans, l'ex-tinent d'alcalde senyor Pinilla, l'ex-regidor senyor Marsà, l'ex-diputat provincial senyor Valentí Camp i nombrosos Comitès, Circols i Joventuts de les principals poblacions de les quatre provincies catalanes.

Sabem que els patrocinadors de la idea estan preparant un Manifest, que és repartirà profusament.

—Diumenge passat tingué lloc l'enterro civil del que en vida fou el nostre volgut correligionari en Feliu Comas.

Seguia al cotxe mortuori un número gran de amics que feien de l'acte una imponent manifestació de dol.

Rebi la familia el nostre més sentit pésam.

—Ha aparegut, pulcrament editat, un opuscle contenint la documentadissima conferencia que, amb el títol de "La catalanitat de les Mallorques" va donar el culte escriptor mallorquí P. Oliver i Domenge, en el casal "Els Segadors" de Sans. Aquesta conferencia és una pedrera de dades històriques, cancelleresques, literaries i vivents, evidenciadores casuísticament de la suggestiva tesi. Es un treball acurat i d'un fort caient nacionalista.

Se troba de venda al preu de 0'25 pessetes en totes les lliberies, destinant-se el producte íntegre de la venda a l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana.

—El Centre Republicà Català, "Sang Nova" de Tarragona, amb la valiosa cooperació de disting-

des personalitats i corporacions, ha organitzat son primer Concurs de Lectura i Escripura Catalanes, el qual tindrà lloc el dia 24 de setembre.

—Per excés d'original ens veiem obligats a deixar per al pròxim número, el dedicar una memoria al que en vida fou el nostre correligionari, el decidit lluitador Sunyer i Capdevila.

Impremta Sallent. — Sant Quirze, 32. — Telèfon 520

J. Vidal Tarragó

ADVOCAT

ha establert despatx en aquesta ciutat, carrer de Gracia, 26, els diumenges de 9 a 12, continuant els dies feiners, junt amb el seu pare don J. Vidal i Valls, a Barcelona, Ronda de Sant Pere, 52, pral.

Kiosc de Canaletes

Cervesa **E. Petry,**

S. EN C.

Exigeixis en els taps la marca del Representant

Gasseosa F. PANÉ

Se serveix a domicili

Rambla, 198

Latorre, 2

Companyia Comercial Alcoholar, S. A.

Anís ARLEQUIN
'PICAROL'

Especialitat en Misteles, Moscatells

i Licors de totes classes

Dipositari: **Josep Fitó** (a) **Mistos**

Sant Pere, 31 • Telèfon 660 • Sabadell